

Kdyby tisíc klarinetů

svobodny-svet.cz/kdyby-tisic-klarinetu

17. července 2023

18/07/2023 Ekonomika 0

JAN KELLER

Ve snaze provést škrty v předluženém státním rozpočtu takovým způsobem, aby to neohrozilo bojeschopnost naší země, ulpěl čísi vládní zrak na kolonce zřizování a provoz základních uměleckých škol (ZUŠ). Ročně nás toto neúnosné kulturní břemeno připraví o nějakých sedm či osm miliard korun, které by se daly vystřílet jinde.

Současná vláda bývá občas obviňována z polovičatosti a z váhavosti dotáhnout své plány až do konce. Nebojme se být důslední, doba to vyžaduje. Snad se vláda poučila a pojme případné zrušení ZUŠ jen jako první krok tím správným směrem. Jako sůl potřebujeme otevřít debatu mnohem širší, včetně té o potřebnosti vysokých škol v tržní ekonomice našeho typu. Názor jednoho z otců ekonomické vědy Adama Smithe je dobře znám: „Na univerzitě oxfordské se již po mnoho let většina profesorů placených z veřejných peněz ani nesnaží předstírat, že vyučují.“ Naši vládní

politici, kteří se vždy krátce před volbami z jakéhosi rozmaru prohlašují za pravicové, by se snad mohli s myšlenkami Adama Smithe o potřebnosti vysokých škol seznámit: „Je-li učitel rozumný člověk, je mu jistě nepříjemné vědomí, že ve svých přednáškách říká nebo čte posluchačům hlouposti nebo něco jen o poznání lepšího.“

Bylo by dobré si přiznat, že pokud bychom z úsporných důvodů zrušili nejen základní umělecké školy, ale i školy vyšších stupňů, o tak mnoho bychom zase nepřišli. Naše společnost potřebuje především dvě kategorie obyvatel. Pracovní sílu (může být klidně i z ciziny), která bude lacino obsluhovat sklady a provozní linky, jež na nás připadly v rámci dělby práce mezi západní a východní Evropou, přesněji mezi globálními společnostmi a jejich subdodavateli. Druhou kategorií, kterou potřebujeme stejně nutně, jsou politici, kteří lidem vysvětlí, že právě tato podoba dělby práce je znamením, že patříme na Západ. Ani jedna z obou zmíněných profesních skupin nepotřebuje ke své činnosti vysokoškolské vzdělání a možná ani maturitu.

Měnil by se snad recept ministra zahraničních věcí na to, jak zabránit třetí světové válce stupňováním napětí, kdyby nedosáhl titulu bakalář? Byla by snad ministryně pro vědu a výzkum menším přínosem pro rozvoj naší vědy, kdyby nestudovala v Kolíně, ale spokojila se s maturitou, anebo třeba jen s vysvědčením z deváté třídy? Rozuměla by ministryně obrany ještě méně zbraním a geopolitice, pokud by nebyla vystudovaná účetní?

Potenciál úspor, které by se daly využít na smysluplnější účely (jeden náboj do tanku stojí i přes 200 000 Kč), je vskutku impozantní. Třeba plýtvavost našeho základního školství bije do očí. Samozřejmě, že by bylo nepopulární základní školy rušit. Co je tedy alespoň z úsporných důvodů zpoplatnit? Od liberálů dobře víme, že každý člověk zná své preference nejlépe. Nejlépe znají nepochybně své preference i rodiče. Ve svobodné společnosti je tak trochu

přežitkem, chce-li jim někdo diktovat, zda budou investovat do vzdělání svých dětí, anebo do věcí pro život evidentně důležitějších, jako je nájem, voda, energie, léky.

Nikdo samozřejmě nepožaduje, aby byl systém vzdělávání o všechny ušetřené prostředky krácen. V rámci rozvoje demokracie by bylo možno alespoň část takto vzniklých úspor převést na financování škol vojenských. Když kvůli ničemu jinému, tak jako záruku, že místa nejvyšší budou obsazena vhodnými kádrovými rezervami.

Máme-li dodržet závazek vydávat na obranu každoročně minimálně dvě procenta HDP, budeme muset příštím rokem zvýšit výdaje na armádu oproti roku loňskému o více než sto procent. Je jasné, že zrušení základních uměleckých škol přinese peníze tak maximálně na úpravu jednoho vojenského letiště pro potřeby stíhaček F-35. Potřebovali bychom strategickou přestavbu celého našeho školství, máme-li svým spojeneckým závazkům dostát.

Opravdu tím vůbec nic neriskujeme. Snad všichni členové naší vlády zhlédli film z roku 1965 *Kdyby tisíc klarinetů*. Celý se točil kolem výměny zbraní za hudební nástroje. Oni se chystají provést krok právě opačný. Z úsporných důvodů. K čemu jsou našim vládním politikům všechny ty akademické tituly, když smysl toho muzikálu stejně nikdo z nich nepochopil?

| [Jan Keller](#)

■ ■ ■ ■ ■ (12 votes, average: **4,58** out of 5)

Počet přečtení: 355

>> **Podpora**

Svobodný svět nabízí všechny články zdarma. Náš provoz se však neobejde bez nezbytné finanční podpory na provoz. Pokud se Vám Svobodný svět líbí, budeme vděčni za Vaši pravidelnou pomoc. Děkujeme!

Číslo účtu: 4221012329 / 0800

>> **Pravidla diskuze**

Než začnete komentovat článek, přečtěte si prosím [pravidla diskuze](#).

>> **Jak poslat článek?**

Chcete-li také přispět svým článkem, zašlete jej na e-mail: redakce (zavináč) svobodny-svet.cz. Pravidla jsou uvedena [zde](#).

Bud'te první kdo přidá komentář

Napište komentář

Vaše e-mailová adresa nebude zveřejněna.

*

*